

Förstärkt barn- och föräldraperspektiv i missbruks- och beroendevården

- ny överenskommelse med regeringen. Ett utvecklingsarbete inom Kunskap till praktik

Drogfokus 2012 10 24

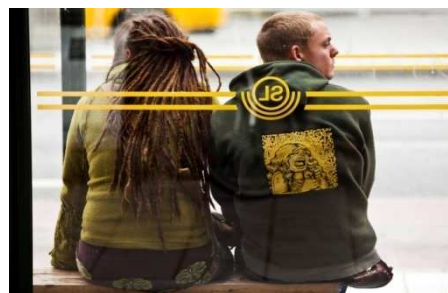
gunborg.brannstrom@skl.se

Belastade familjer -> ökad risk för problem hos unga

Om föräldrar till unga med substansbruk/missbruk

(”Ung och oberoende”, Maria Ungdom)

- 80% mödrar & 67% fäder hade minst en psykiatrisk diagnos
- 30% mödrar & 78% fäder hade missbruk och personlighetsstörning
- 2,5% mödrar & 13% fäder var dömda för våldsbrott
- 45% mödrar & 39% fäder rapporterade fysiskt misshandlade av partner

Belastade familjer -> ökad risk för problem hos unga

Unga med substansmissbruk (ur artikel "Ung och oberoende", Maria Ungdom)

Psykiatrisk samsjuklighet är mycket stor

- 90% av flickorna/81% av pojkarna hade minst en psykiatrisk diagnos utöver missbruket
- Trots det – en stor andel inte kända av socialtjänsten eller BUP

En stor andel av flickorna uppvisar samma problem som sina mödrar – och har själva blivit föräldrar

*Möjlighet:
identifiera barnen
via deras föräldrar*

*Kan innebära att man
kommer in tidigare*

Samspelelmönster som bidrar till att problem utvecklas

Källa: Barn som pårörande,
Bente Storm Mowatt
Haugland

Stärk föräldrarna i deras föräldraskap – det stöttar barnen

- Stödgrupper för barn med föräldrar med missbruk/beroende finns i de flesta kommuner. När ut till få barn. Gruppverksamhet fungerar inte för alla barn.
- Insatser/stöd riktat till vuxna runt barnen, är ett annat sätt att stödja barnen. Saknas ofta idag.
- Relationen mellan föräldrar och barn är en viktig skyddsfaktor för barnen
- Stöd i föräldraskapet för föräldrarna skapar bättre förutsättningar för barnen.
- Kan vara skyddande även om föräldern har egna svårigheter

Missbrukande föräldrar vill som alla andra föräldrar sina barns bästa....

Stöd i föräldraskapet

*Minska
riskfaktorerna*

Riskfaktorer

- Bristande föräldraförmåga
 - utagerande beteende och dålig impuls kontroll (oftare våld)
 - brist på närvaro, nedstämdhet och tillbakadragenhet
 - brist på struktur, kontinuitet, och planering = kaos
- Dysfunktionella familjemönster
- Oftare även psykiska problem
- Kontinuerlig stress
- Barnen kan tvingas bli föräldrar till sina egna föräldrar
- Sämre lösningsstrategier

Stöd i föräldraskapet

*Öka/utveckla
skyddsfaktorerna*

Skyddsfaktorer

- icke missbrukande förälder kompenserar för missbrukets konsekvenser
- låg konfliktnivå i familjen
- bibehållen daglig struktur med rutiner och vardagsrytm
- barn exponeras inte för drickande
- barn får adekvat information om det som pågår i familjen
- relationen mellan barnet och föräldern utvecklas
- barn får bygga upp förtroendefulla relationer med andra vuxna i barnens närhet

Att stärka föräldraskapet

Ge föräldrar kunskap om vad barn behöver;

- struktur
- kontinuitet
- förutsägbarhet,
- stimulans
- närhet

Ett exempel: Förstärkt komet

- Färdighetsträning i hemmiljö
- Beteendeaktivering
- Planering och struktur
- Ilskehantering
- Bestämmdhet- att ställa och stå emot krav

Viktiga teman

visa kärlek: värme och kärlek, positiv uppmärksamhet

vara med: gemensamma aktiviteter, samvaro på barnens villkor

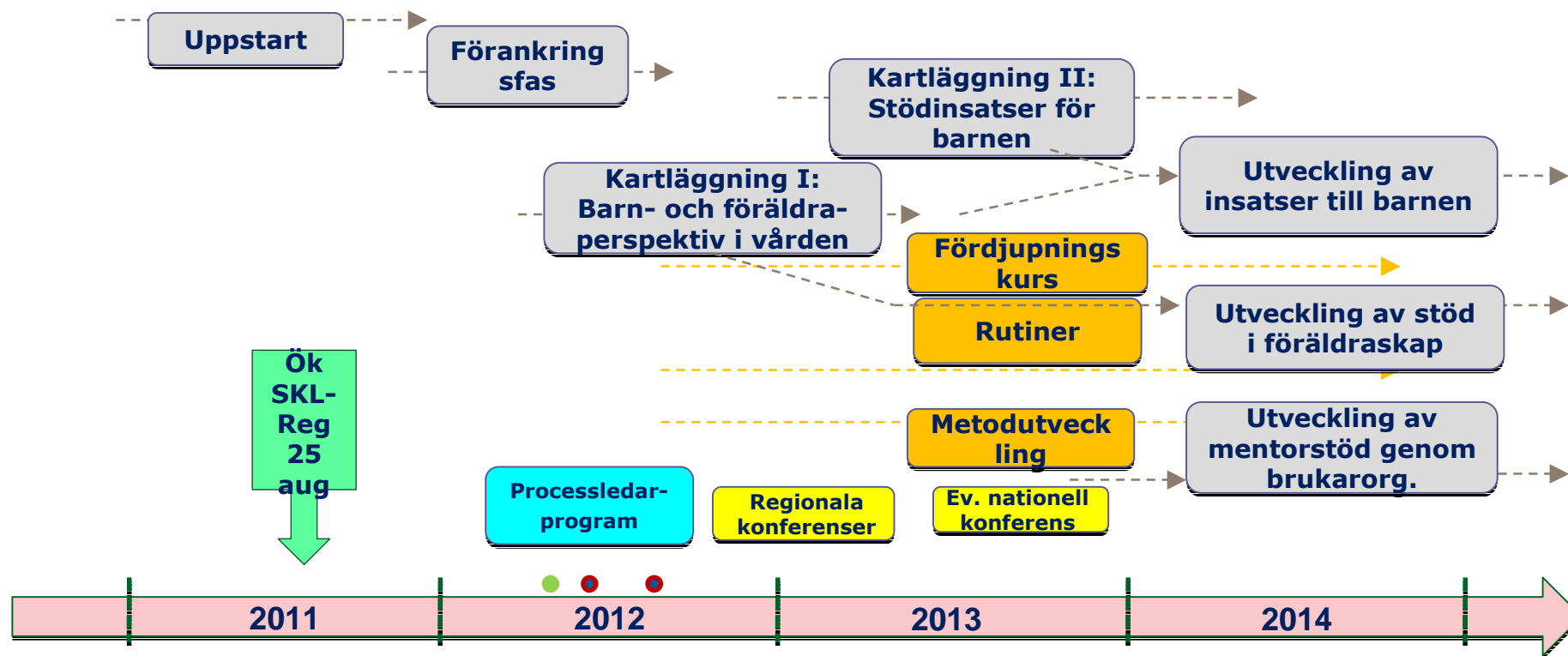
visa vägen: lugnt föräldraskap, mindre stress/ilska, minska auktoritärt föräldraskap och negativ interaktion

välja strider: förutsägbarhet, att vara konsekvent, minska onödiga negativa uppmaningar, tydlig kommunikation

Kunskap till praktik genomför följande

- Kartläggning för att förstärka barn- och föräldraperspektivet
- Utarbetat en fördjupningskurs i föräldraskap för personal inom missbruks- och beroendevården
- Ekonomiskt stöd till processledare i alla län för utveckling av föräldrastöd
- Stöd till och erfarenhetsutbyte mellan processledare
- Mentorskap i föräldrarollen
 - stöd till brukarorganisationer
- Stöd för utveckling av rutiner inom missbruks- och beroendevården som syftar till att beakta barns behov av information, råd och stöd

Förstärka barn- och föräldraperspektiv inom missbruks- och beroendevården

Sammanfattning

- SKL kompetterar myndigheternas insatser
- Utvecklar inom ett avgränsat område
- Implementera nya arbetssätt i praktiken
- Bidrar till att det blir verkstad
- Myndigheterna har fokus på kunskapsöversikter och insatser av projektkaraktär i geografiskt avgränsade områden
- SKL arbetar genom processledarna med utveckling i hela Sverige

Vill du följa med i utvecklingen?

www.skl.se/kunskaptillpraktik

Prenumerera på nyhetsbrev från Kunskap till praktik

Kontakta gunborg.brannstrom@skl.se

Utveckling 2011-2014 enligt överenskommelsen

- Överenskommelse mellan SKL och regeringen 2011-2014, 12 milj/år
- Huvudmännens önskemål om stöd samt regeringens ANDT-strategi utgångspunkt
- Utvidga stödet till Kunskap till praktik för utveckling av förstärkt barn- och föräldraperspektiv i vården
- Länkas in i struktur för nationell samordning av EBP och samordnas med modellområdesprojektet

En del av en samlad och långsiktig satsning, 2011-2014- myndigheternas uppdrag

- Att barn i familjer med missbruk, psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas ändamålsenligt stöd
- Socialstyrelsen och FHI ska inrätta en styrgrupp, där SKL erbjuds att delta
- Styrgruppen skulle ta fram en gemensam genomförandeplan senast den 30 sept 2011
- FHI stödja kunskaps- och kvalitetsutveckling bl.a när det gäller uppföljning-15 milj/år
- Socialstyrelsen ska genomföra bestämmelserna i HSL och Patientsäkerhetslagen, tillsammans med FHI och SKL och belysa frågan i ÖJ –20 milj/år